

Dossier agro-ecologie

Iets minder dan tien jaar geleden verscheen in Oikos het eerste deel van een basisartikel over agro-ecologie van Marjolein Visser. In die tijd betekende dat voor veel mensen het ontdekken van een geheel nieuwe benadering van voedsel en landbouw. Agro-ecologie was toen een weinig bekend drieluik van praktijken, onderzoek en beweging. Ondertussen is de nood aan een alternatief systeem binnen het voedsel- en landbouwsysteem enkel maar toegenomen. De voorbije tien jaar denderde de trein van schaalvergroting, industrialisering en natuurvernietiging enkel maar verder. Recente dossiers zoals het stikstofdossier en de megastallen, de verdroging en waterintensieve exportgewassen, het verdwijnen van weidevogels en de impact van de klimaatontwrichting op de landbouw tonen hoezeer het dominante landbouwsysteem op een dood spoor zit.

Ondertussen heeft agro-ecologie, nog steeds weliswaar in moeilijke omstandigheden, zich verder kunnen ontwikkelen. Het aantal boeren, nieuwe of bestaande, dat agro-ecologische praktijken omarmt neemt hand over hand toe. Ook internationaal erkennen organisaties het belang ervan voor voedselzekerheid in onzekere tijden.

Zoals de artikelen tonen, is agro-ecologie een samenhangend geheel van kennis en praktijk, een holistische benadering die een wereldbeeld en natuurverhouding verbindt. Centraal hierin staat de erkenning dat alles samenhangt, van de kwaliteit van het bodemleven tot het uitmuntende sociale netwerk dat rond een agro-ecologische boerderij ontstaat. Het gaat over zorg dragen voor mens, bodem, natuur en sociale leefomgeving, en hoe dit alles samenhangt en elkaar beïnvloedt. Daarom ook dat we hier verschillende auteurs hebben uitgenodigd om diverse dimensies van agro-ecologie te belichten.

Het is niet toevallig dat Marjolein Visser in haar terug- en vooruitblik agro-ecologie ook omschrijft als een beweging richting hergronding. Dat is precies die koersverandering in onze samenleving die de Franse denker Bruno Latour bestempelt als de enige uitweg uit de huidige impasse: het opnieuw zorg dragen voor het lokale met een open blik op de wereld. Onze omgang met voedsel en land kan daar een cruciaal startpunt van zijn.